

KATALOG

OBLASTNÍ VÝSTAVY
POŠTOVNÍCH ZNÁMEK

pro Jihomoravský
a
Severočeský kraj

JIHLAVA '86

pořádané na počest 65. výročí založení KSČ
ve dnech 19. - 25. června 1986
v Domě kultury ROH v Jihlavě

Klub filatelistů 06-40 "VYSOČINA" v Jihlavě
ve spolupráci s Městským národním výborem a
Domem kultury ROH v Jihlavě

pořádá k oslavám 65. výročí založení KSČ

OBLASTNÍ VÝSTAVU POŠTOVNÍCH ZNÁMEK
pro Jihomoravský a Severočeský kraj

J I H L A V A ' 8 6

ve společenském sále DK ROH Jihlava,
Tolstého 2

ve dnech 19. - 25. června 1986

od 9 do 17 hodin

Čestný výbor výstavy JIHLAVA '86:

Karel HAVLÍČEK	předseda MěstNV
Jaroslav BABČICKÝ	tajemník OV NF
Josef KOPŘIVA	předseda JmKV SČSF
Josef ČERNÝ	ředitel DK ROH
Adolf STODOLOVSKÝ	ředitel ODPM
Ing. Vladimír OHLÍDAL	ředitel OKSS

Gestor výstavy:

Zdeněk KOSATÍK	tajemník JmKV SČSF
----------------	--------------------

ORGANIZAČNÍ VÝBOR VÝSTAVY JIHLAVA '86:

Předseda	Ing. Eduard KLEČKA
Mistopředseda	Ing. Josef CHALOUPKA
Tajemník	Josef NOVÁK
Hospodář	Miloslav LICHÁ

Revizní komise výstavy:

Předseda	František HUDEK
Členové	Antonín KLEIN Karel TUMA

Výstavní výbor:

Filatelistický odbor	František DUBA
Výstavní odbor	Ing. Miroslav POLÍVKA
Technický odbor	Jaroslav CEJNEK
Společenský odbor	Milada DUBOVÁ
Propagace	RSDr. Ctimír LINHART

Výstavní jury:

Předseda	Ing. Jan KARÁSEK, Brno
Tajemník	Prof. Miroslav ANGER, Praha
Členové	Ing. J. NEKVASIL, Kladno Josef ŠOLC, Hodonín Jiří ŠULC, Sezimovo Ústí
Pozorovatel	Ludvík PYTLÍČEK, Semily

V ý s t a v n í ř á d :

- 1/ Pořadatelem výstavy je z pověření ÚV Svazu českých filatelistů KLUB FILATELISTŮ 06-40 VYSOČINA spolu s MěstNV a DK ROH v Jihlavě.
- 2/ Výstava se koná na počest 65. výročí založení KSČ.
- 3/ Výstava je umístěna ve společenském sále Domu kultury ROH v Jihlavě, Tolstého 2.
- 4/ Výstava bude zahájena slavnostní vernisáží dne 18. 6. 1986 v 16,00 hodin.
- 5/ Výstava bude přístupná veřejnosti ve dnech 19.-25.června 1986 od 9,00 do 17,00 hodin.
- 6/ U poštovní přepážky v předsáli se budou orážet podané poštovní zásilky příležitostným razítkem.
- 7/ Vstupné: dospělí 5,--Kčs
mládež 1,--Kčs
školní hromadné návštěvy a členové KMF zdarma
- 8/ Výstavní katalog a filatelistické suvenýry je možno zakoupit v předsáli výstavy.
- 9/ Do výstavního sálu není dovoleno brát hole, deštníky, aktovky a zavazadla. Šatna je ve vstupní hale.
- 10/ Není dovoleno dotýkat se výstavních ploch ani s nimi jakkoliv manipulovat.
- 11/ Ve výstavním sále není dovoleno kouřit. Kuřárna je v předsáli.
- 12/ Na výstavě je stálá služba, jejímiž pokyny je povinen se řídit každý návštěvník. Zaviněnou škodu musí návštěvník uhradit.
13. Vystavovatelé se řídí propozicemi výstavy, které jim byly zaslány.
14. Ukončení výstavy bude ve středu 25. června 1986.

SEZNAM_VYSTAVOVATELŮ_A_EXPONÁTŮ

D o s p ě l í :

Jihomoravský_kraj

1. Burian S. Ing.	Brno	PHC	P
2. Čermák Josef	Luka n/J.	Čs.celiny po r.1945	P
		Houby - ozdoba i dary přírody	P
3. Domorád Josef	Brno	Čs.sport na olympijských kolbištích	.
4. Hloušek Josef	Jihlava	Železnice	P
5. Horský Jan	Polná	Čs. dopisnice	P
6. Houzar František	Třebíč	Letní olympijské hry 1948-1984	P
7. Janeček Jiří	Sudoměřice	MS v kopané	P
8. Karásek František	Vel.Meziříčí	Hudba v Čechách a na Moravě	.
9. Knopp Ludvík	Břeclav	Náhradní RN	P
10. Kolman Jaroslav Ing.	Třebíč	Celiny a příležitostná razítka	P
11. Kožina Karel	Třebíč	Historie českých pošt	.
12. Kožíšek Josef	Jihlava	Esperanto	.
13. Křesťan František	Telč	Košické vydání	.
14. Kyzlink Jaroslav	Brno	Brněnské recepty	.
15. Langer Oldřich	Znojmo	ČSR 1918 - 1938	.
16. Liška Leopold Ing.	Holešov	Rakousko 1850-1918	.
17. Macháček Jan Ing.	Telč	Poštovní provoz Praha 1918	P
18. Makovec Josef	Jihlava	Osvobozená republika	P
19. Martykán František	Lutonina	Zemědělství a výživa	P
20. Mikoláš Ludvík	Třebíč	Motýli	.
21. Novák Josef	Jihlava	ZOH a vývoj disciplín	P
		Příroda v ČSSR	P
22. Papoušek Jar.Prof.	Brno	Čs.celiny 1918-1919	.

23. Prachař Josef	Mor.Budějovice	Čs.plní pošta 1919 - 1920	.
24. Prchal Jan	Polná	Zajímavosti poštovního prov.	P
25. Radouš Rudolf	Polná	Novodobé OH letní a zimní	P
26. Remeš Ivan	Nové Město n.M.	Lední hokej-naše hra	P
27. Schiebl Valentin	Brno	Předznamkové dopisy	P
28. Slonek Vlastimil	Nové Město n.M.	Bílou stopou	P
29. Staněk Bohumil	Brno	Plavidla	P
30. Šalanda František	Uherský Brod	V.I.Lenin	P
31. Vala František	Tišnov	Stop energii	P
32. Vlček Miloslav	Hulín	Obnovení poštovního provozu	.
33. Vrto Pavel	Hodonín	Bojovali za svobodu	.
34. Winterling Jiří	Velké Meziříčí	Rakousko	.

Severočeský kraj

1. Bardoun Jaroslav ml.	Děčín	Úspěchy na olymp. hrách	P
2. Bardoun Jaroslav st.	Děčín	Úspěchy ve sportu	P
3. Brumeisen Otakar	Chotyně	Vady na doplat. známkách	P
4. Černý Adolf	Tanvald	Na čí straně?	.
5. Červenka Mil.Ing.	Jirkov	Nikdy nezapomenout	P
6. Holý Stanislav	Držkov	Aby nebylo němých knih	P
7. Houška Bohumil Ing.	Děčín	Bosna a Hercegovina	P
8. Jirousek Miroslav	Ústí nad Labem	Finsko	.
9. Kolář Jiří	Jirkov	České malířské umění	.
10. Kolman Jiří	Jirkov	?	P
11. Křapka Jaroslav	Jablonec n.Nis.	Ecce canis	P
12. Mann Miloslav	Roudnice	?	P

13. Michoněk Jaroslav	Kadaň	Dánsko	.
14. Mrklas Bohumil	Železný Brod	Hrdina SSSR - letec kosmonaut	.
15. Muller Vladimír Ing.	Ústí nad Labem	Činnost OSN	.
16. Našinec Radomir	Nový Bor	Jugoslávie	P
17. Thiemel Wolf Ing.	Teplice	Telekomunikace	.
18. Zahálka František	Chomutov	Světové malířství	P
19. Zronek Jindřich	Chomutov	Celiny Uherska 1869-1918 Popřevratové frankatury	P .

M_l_á_d_e_ž_:

KMF 56-04 Brno:

Mikula Václav Motoristický sport v Brně

KMF 56-13 Brno:

Matal Oldřich Různorodost přírody

KMF 56-25 Brno:

Sobotka Libor Kosmická prvenství

KMF 56-26 Brno:

Bečica Pavel Koně slouží lidem

Černoch Martin Pohádky

Hloušek Petr Motorismus

Mlčoušek Marek Lehká atletika

KMF 56-42 Luhačovice:

Nohavková Šárka Šťastná planeta

KMF 56-49 Tišnov:

Beranová Eva Sport pod střechou

Bláha Petr Počátky a rozvoj dopravy

Hulák Petr Na ledě i sněhu

Růžičková Ivana Domáci zvířata

Vyplašil Jan Po vodě, zemi i vzduchem

Vyplašilová Monika Chov domácích zvířat

KMF 56-54 Prostějov:

Studená Radmila	200 v socialismu
Studený Pavel	Indiáni

KMF 56-75 Tišnov:

Janda Luděk	Hrady a zámky v ČSSR
Kašparec Martin	Olympijské hry
Kluger Karel	Politici činitelé
Stryk Josef	MS ve fotbale

KMF 56-78 Brno:

Kohl Martin	Fotbal
Vrbský Jiří	Létající krasavci
Záhořík Michal	Lyžování

KMF 56-87 Třebíč:

Horák P.	Znaky čs. měst
Novotný A.	Tělovýchova

KMF 56-91 Hrušky:

Blinkal Tomáš	Doprava
Bradávka Radovan	Domácí zvířata
Hála Bronislav	Chceme žít v míru Ptáci
Hála David	40 let života v míru Kůň a člověk
Helešic Luděk	40 let mírového života
Klimovič Roman	Lodě
Loučková Petra	Zvířata
Pavůček Viktor	Ptáci
Pelc Petr	Vývoj letectví a mořeplavby
Taláb Radovan	Zvířata
Trechová Vojtěška	Olympijské hry

KMF 56-93 Jihlava:

Novák Martin	Příroda
--------------	---------

Historie a zajímavosti z našeho klubu

Datum založení klubu filatelistů v Jihlavě je obtížné přesně určit, jelikož písemné zprávy jsou velice strohé, dopisované později a přímých pamětníků už mnoho není.

V první kronice klubu jsou uváděny pravidelné zápisy ze schůzí až od února 1927. Doba do tohoto data je dopsána dodatečně a velice stručně. Klub byl založen asi v říjnu roku 1922, kdy pan Albin Jenek pozval do hotelu "Beseda" několik mu známých filatelistů, a zde bylo ujednáno založit v Jihlavě filatelistický spolek. Byly dojednány stanovы spolku, ale pro nejednotnost byly stále měněny a vraceny. Až teprve 12. dubna 1923 byly s konečnou platností schváleny a tento den je možno považovat za den založení spolku. Písemné doklady a zápisy mezi rokem 1922 až do února 1927, kdy byl zvolen nový výbor se ztratily. Starý výbor je nechtěl vydat novému. Po soudním zakročení byly vydány, ale k dnešnímu dni nejsou opět k dispozici.

Název klubu se také v historii několikrát měnil. Založen byl Klub filatelistů v Jihlavě. Od roku 1935 začíná být označován jako Klub českých filatelistů v Jihlavě. V roce 1951 byl tento klub převeden pod patronaci ROH jako Klub filatelistů při závodní radě JNV, od 6.4.1955 pod patronaci ONV v Jihlavě. Další název byl Zájmový kroužek filatelistů při Domě osvěty. V roce 1965 byl ustaven znovu Klub československých filatelistů. Dnešní název Klub filatelistů 06-40 "Vysočina" v Jihlavě platí od roku 1971.

Klubovou místnost filatelisté od prvopočátku nikdy neměli a proto své schůzky konali většinou v restauracích a spolkových místnostech až do roku 1974. Od této doby se schůzky pravidelně konají v DK ROH. Nejdéle se konaly v hotelu Beseda, restauraci v Legiodomě, hostinci U Roubíčků, kavárně Corso a p.

Členská základna byla v počátcích velmi malá, kolem 30 členů. Nejméně bylo přihlášených v roce 1934 v počtu 19. Nejvíce v roce 1984 311 členů. K dnešnímu dni má náš Klub

Klub 298 členů. V roce 1936 se přihlásila a byla přijata první žena.

Práce Klubu nespočívá od počátku jen v odebirání novin-
nek, ale původně se konaly schůzky jen na výměny známek. No-
vinková služba byla zavedena až od roku 1937. Dále Klub vy-
chovává mladé členy v kroužcích Mladých filatelistů. I když
o založení těchto kroužků se jednalo od založení Klubu,
teprve v roce 1963 byl ve výboru zvolen referent pro práci
s mládeží. V dnešní době máme tři kroužky Mladých filatelis-
tů, které vykazují velmi dobrou činnost. Za rok 1985 se je-
den kroužek umístil v krajské soutěži na druhém místě.

Další veřejnou činností členů Klubu je vystavování
svých sbírek. Malých propagačních výstavek při různých
společenských a politických činnostech bylo provedeno velmi
mnoho a nelze je všechny zaznamenat. O větší výstavu se
pokoušeli členové už v roce 1935, ale až v roce 1965 se
uskutečnila jako oblastní výstava "Jihlava 1965". Další
větší výstava se v Jihlavě konala v roce 1971 a mládežnic-
ká v roce 1977. V loňském roce byla v Galerii Vysočiny
uspořádána Okresní výstava poštovních známek, celin a auto-
gramů významných osobností.

Na závěr krátké historie našeho klubu je vhodné při-
pomenout činnost filatelistů, která nemalou mírou přispí-
vá v rámci Národní fronty k plnění úkolů vytýčených XVII.
sjezdem KSČ a svou prací se podílí na oslavách 65. výročí
založení KSČ. Přejeme si, aby výsledky, kterých jsme do-
sáhli od založení až po letošní rok, byly stejně dobré
a úspěšné i v letech příštích.

O JIHLAVSKÉ POŠTĚ

Současná celostátní výstava československé filatelie, kterou právě hostí Jihlava, vyvolává maně představy dávných historických vazeb ve společenském vývoji města. Využití bohatství středověkých stříbrných kutišť, vzrůst města s mimořádným rozvojem řemesla a obchodu, všestranný rozmach hospodářský i kulturní, to vše bylo podmíněno sítivem spojení, jemuž sloužily křižovatky cest, z nichž Haberská, půlící od nepaměti Evropu jako spojnice Severu s Adrií a Levantou, byla evropského významu.

Službu spojení po starých komunikacích zajišťovali různí činitelé. Pražská královská residence udržovala spojení s královskými a krajskými městy, k nimž patřila Jihlava, rychlými posly - kurýry, církev žebравými mnichy. Soukromé sdělení doručoval všelijaký lid potulný, počínaje tovaryši, když se vydali na zkušenou "vandrem". Hlavním dopravním činitelem obchodního spojení s nákupem surovin i zboží a s prodejem výrobků ovšem byli formani již od nejranějších počátků města.

Příhodná poloha místa a ekonomické podmínky způsobily, že Jihlavě - snad již v době zrodu instituce naší pošty - se dostalo poštovní stanice. Snad již od prvních dob habsburských projížděla Jihlavou Thurn-Taxisovská pošta, nabývši poštovního monopolu ve staré podunajské monarchii, či až ta pozdější, knížete z Paaru, kterou máme doloženu.

A filatelie s první naší poštovní známkou z roku 1850 je dítětem pošty. Věnujme proto při příležitosti jihlavské výstavy československé filatelie sloupec historii jihlavské pošty!

Řádného a pravidelného poštovního spojení dostalo se Jihlavě až celostátní úpravou poštovníctví v roce 1750, kdy byla zřízena celostátní poštovní síť. Tehdy se stal prvním jihlavským císařským poštmistrem jindřichohradecký Michael Josef Scholz. Pro poštu získal na Špitálském předměstí pravděpodobně dům dnešní Pražská 2, který však dávno

změnil svoji tvář. Poněvadž tehdejší poštovní provoz se vázal na těžkou dopravu a v místě pošty nebyly pro stáje dostatečné prostorové možnosti, sloužily poště rozsáhlé konírny protilehlého největšího jihlavského zájezdního hostince "U černého orla", prostorného jednopatrového domu barokové fasády, který stál donedávna v Havlíčkově ulici mezi Domem kultury a Domem služeb.

Nástupcem Scholzovým byl J.A.Gallasch, od něhož na-
byl domu s poštovským právem jihlavský zazobaný měšťan Leopold Gosko ze Sachsethalu. Odlehlý dům na předměstí však zakrátko nevyhovoval rozlohou a excentrickou polohou vzkvétajícímu poštovnímu provozu a proto nový náročnější majitel pošty dům na předměstí prodal a zakoupil na náměstí starobylý patricijský dům "U lva", který v té době krátkodobě střídal své pány, právozářníky. Mitlachera směnil za Pflauma, tohoto pak za Rojbara, od něhož se vydal v roce 1796 v dražbě za 5.500 zl. včetně várečného práva právě panu Leopoldu Goskovi ze Sachsenthalu.

Pozastavme se, byť zcela krátce, u historie domu tzv. "staré pošty"; také proto, že čas jí nevzal nic z její dávné reprezentace, takže podnes vábí zraky chodců bohatou barokní fasádou a mohutným bosovaným ještě renesančním portálem, nad jehož klenákem s plastikou zlatého benátského lva se na balkoně vznáší jakoby nadýchnuté tepané krajkoví železné mříže.

Patricijský měšťanský palác "U zlatého lva", někdejší nejpřednější jihlavský hostinec, hostil vždy vznešené návštěvy města; návštěvy vítané i nevítané. 7. března 1645 hostil zde skromně pan Michalko generála hr. z Hatzfeldu a jeho suitu. Vojenští páni sotva byli při chuti, když císařské právě potřel švédský velitel Torstenson v bitvě u Jankova. Zakrátko, již 15. a 16. března u "lva" hodoval /a pak načas se usídlil/ na účet městské rady pověstný okupant Jihlavy, krutovládce, švédský obrist Samuel Oesterling se svojí kamarilou a knechty. Od měst-

ského rychtáře, nástupce Michalkova, Daniela Tschepanna /Štěpán?/ dostalo se zde v prosinci 1647 zase pohoštění a ubytování osvoboditeli Jihlavy od Švédů, hr. z Buchheimu a vítězi nad Švédy, generálu Radvitu de Souches. Za války slezské v l. 1741-42 pak hostil "Zlatý lev" vrchního velitele rakouské armády knížete Lobkovice, jindy zas ve jménu polského krále a saského kurfürsta generálmajora von Rochau. /Dochované účty dosvědčují bohatou tabuli i uprostřed bída/.

Od r. 1796 dostalo se tedy proslulému patricijskému domu nového poslání - stal se sídlem císařské pošty. Na domě visel velký dvouhlavý orel. Přijížděly sem kolébaté archy dostavníků i spěšné poštovní diligence k dopravě zásllek i osob. Podomci přepřahali koně, zatímco si pasažéři odskočili do nového hotelu v sousedství, který si přivlastnil starý emblém zlatého lva.

Sotva rok vlastnil jihlavskou poštu nový majitel, titulární císařský pošt mistr, Gosko ze Sachsenthalu, potomek staré jihlavské měšťanské šlechty, který po vzoru mnohých císařských pošt mistrů úřad pronajímal a sám se zabýval výnosnější dopravou a obchodem. Prodal totiž poštu v témže roce i s poštovským právem význačné jihlavské osobnosti, synku chudého ševce, který nabyt lékařského diplomu a zaměřiv se na finanční spekulace, nabyt statku v Dřevěných Mlýnech, v Rantířově, v Bedřichově, pak Skřivánčího dvora a v r. 1824 dokonce celého panství hrochovotýneckého ve veřejné dražbě. Tenkrát ovšem už byl přivěšen - po předchozí koupi - k občanskému jménu Jiří Prokop predikát "von Lillienwald". Jako průmyslník stal se Prokop v Jihlavě spoluzakladatelem továrny na tkalcovské stroje a majitelem privilegia k provozu tkalcovny na zpracování ovčí vlny u Rantířova. Po jeho smrti převzal poštu syn Adolf, rytíř z Lillienwaldu a jeho dědicové ji v r. 1848 prodali s poštovským právem i celý fundus instruktus za 40.000 zl. Pavlu Vranickému, cis.pošt mistru z Nové Říše.

Nástupcem Petra Vranického stal se r. 1863 syn Franti-

šek, dosud adjunkt krajského soudu, který jako poslední císařský poštovní mistr se oblékl do uniformy červeného fráčku s černými sametovými výložkami a stříbrnými knoflíky, do bílých kalhot s portami a na hlavu si nasadil klobouk s chocholem. Vedl poštu do r. 1874, kdy byla pošta zestátněna a zbývala mu jen pošta dostavnicková a dálková doprava.

Tak skončila historie jihlavské "staré pošty".

Státní pošta listovní a poukázková byla zřízena ke dni 21.8.1874 v domě č. 9 na dnešním náměstí Miru, kde se stal správcem poštovního úřadu Josef Schischka /Žižka?/.

2. dubna 1890 jihlavská pošta přesídlila na tzv. "Krecl"-ostrůvek devíti domů, na jejichž místě dnes stojí Prior. Zde na domovních parcelách 595 a 596 vznikl koncem století nový dům notáře Zeitheima, čp. 75, kde byl od r. 1903 Úvěrní ústav. Zde našla jihlavská pošta však zase jenom provizorní umístění.

1. května 1890 za správce pošty Adolfa Reifa došlo ke sloučení poštovního úřadu s úřadem telegrafním, který byl zřízen v Jihlavě již ke dni 15. listopadu 1860 za vedení Josefa Poisla v budově přestavěné r. 1863 průmyslníkem F.G. Czapem za hotel "Iglauser Hof", dnešní Dělnický dům v Žižkově ulici. Od r. 1891 měla Jihlava přímou meziměstskou linku s Brnem, Prahou a Vídní.

K porovnání dnešního provozu s počátky telegrafní a telefonní služby není jistě bez zajímavosti několik čísel.

	telegramy		telefony	
	podané	došlé	abonentů	hovory
1865	2.697	3.117	-	-
1890	12.495	13.713	21	2.418
1900	22.458	29.731	63	5.302
1910	24.281	27.584	140	21.677
po 75 letech			13.314 hlavní	
1985	54.955	60.796	10.106 vedl.	29.995

K 21 telefonním abonentům v r. 1890 se čítá radnice, policie, nádraží, nemocnice, továrny a velké obchody. Prvním českým abonentem byl František Hejhal, majitel škrobárny v Mostecké 10 a od r. 1891 Živnostenská banka, která otevřela v Jihlavě filiálku.

Otázka definitivního umístění jihlavské pošty byla koncem století zviřena rozhodnutím o stavbě budovy krajského soudu a věznice. V letech 1904-5 byl postaven v Jihlavě justiční palác, kam přesídlil někdejší krajský soud ze starého Dietrichštejnského paláce na náměstí, o němž třeba říci několik slov, poněvadž právě na jeho místě stojí dnešní budova jihlavské hlavní pošty.

Po nešťastné bělohorské porážce českých stavů kardinál kníže František Dietrichštejn, první moravský církevní velmož /aby imponoval věřícím, vodil církevní procesí bosky!/, vyvíjel nemenší úsilí o rozmnožení vlastních statků než o spásu pobloudilých duší. Na venkově pobíral statky i české /Polná, Přebyslav/, ve městech domy jinověrců /v Olomouci, v Brně, ve Znojmě.../. V Jihlavě se zmocnil tři evangelických domů na dolním náměstí, brzy je však směnil za tři nej přednější na náměstí horním, z nichž jeden urval dokonce již jako kořist největšího jihlavského pobělohorského dravce, král.rychtáře Heidlera. Dlouho se však netěšila eminence z jihlavské kořisti. Zmíněný již švédský obrist Oesterling obrátil jeho domy v sutiny. Na troskách domů byl po třicetileté válce postaven Dietrichštejnský palác, který převzal v r. 1836 stát, aby rozsáhlými adaptacemi jej v r. 1839 upravil pro krajský úřad. Dnem 1. ledna 1850 zánikem krajského zřízení převzal budovu krajský soud. Současně zde byly kanceláře okresního hejtmánství, které později přesídlily. Za tisnivých poměrů v jihlavském českém školství bylo na přelomu století ve starém paláci i několik tříd české školy.

O nutnosti zboření zchátralého již knížecího domu pro novou výstavbu nebylo pochyb, avšak získati staveniště pro

novostavbu poštovní budovy nebylo nasnadě. O lepší a ustálené poměry usilovalo ministerstvo obchodu, jemuž tehdy pošty přináležely resortem, avšak zájmy jihlavské radnice byly zcela jiné. Městská rada zamýšlela zde postavit budovu pro okresní hejtmanství a jiné státní úřady; poštu nepovažovali městští notáblové za instituci tak závažnou, aby se jí dostalo místa nejpřednostnějšího v poloze nejrepresentativnější. Proto přicházela městská rada s návrhy, které ministerstvo obchodu zcela po právu odmítalo jako prostorově, příp. i polohou nevyhovující, ač bývaly provázeny často o detailními projekty, vypracovanými městským stavebním úřadem.

Třeba přiznat popravdě, že město nemělo pro poštu ani vhodně budovy, ani vhodného staveniště v jádru města.

První návrh zněl na přestavbu, resp. staveniště tzv. "transporthausu", kde byla do r. 1850 ubohá jihlavská nemocnice, barabizna zbořená až na přelomu našich třicátých let. Jednalo se o úzký pás dnešního parčíku v ulici Věžní na zdi městského parkánu od ulice 9. května ke dvěma domkům před městskou bránou s přilehlým hradebním příkopem.

Druhou nabídkou města byl pronájem či koupě nárožního Metzova domu v ulici 9. května č. 46.

Když pak ministerstvo obchodu oba návrhy odmítlo pro značné náklady stavební resp. adaptační a odlehlost od městského centra, podala městská rada třetí návrh, na adaptaci hotelu "U 3 knížat", když jeho majitel Brandhofer se uvolil dům prodat za obnos 124.000 korun.

Také tento návrh ministerstvo odmítlo jako prostorově nevyhovující i po nákladných adaptacích.

Uvolnění starého kdysi paláce a jeho zboření pro novou výstavbu bylo aktuální. Psal se rok 1905 a krajský soud se již chystal přesídlit do nového justičního paláce.

Nicméně další jednání mezi městskou radou a ministerstvy obchodu a financí zdaleka neprobíhala hladce pro neutuchající průtahy. O staveništi pošty na nároží náměstí a dnešní ulici Komenského /tehdy Špitálské/ bylo rozhodnuto

až 21. července 1907. Městská rada uhájila požadavek umístění okr. finančního ředitelství a berní správy v budově, což po letech přineslo poště výhodu uvolněného prostoru pro vlastní rozšířené potřeby. /Svědectvím, že vláda města již propadla velkoněmeckému smýšlení, byl požadavek, aby budova pošty byla vystavěna ve starém německém slohu jako brněnský Deutsches Haus. Nevíme, komu vděčíme zato, že toto pošetilé přání bylo oslyšeno/.

Třeba říci, že jihlavská veřejnost obou národností jsou si vědoma důležitosti pošty pro každodenní styk s občanstvem, přála vždy myšlence stavby pošty v centru města a uvítala poštovní budovu tam, kde stojí.

Byly vypracovány plány v nově regulované stavební čáře s malým ústupkem uličnímu prostoru se zaoblením nároží. Stavba nákladem 310.000 Kčs byla zadána brněnskému staviteli Juliu Weiszovi, železobetonové konstrukce provedla firma Ast & spol. Stavební práce byly zahájeny v červenci r. 1910 s plánem dostavby k 1. březnu 1911. Po vnitřním vybavení budovy přesídlila sem pošta a zahájila provoz dnem 29. února 1912. Bude tedy příští rok jihlavské poště rokem 75. jubilea.

Výstavbou hlavní jihlavské pošty dostalo se městu budovy nanejvýš potřebné na nejexponovanějším místě. Je třeba hodnotit s uznáním, že neznámý nám projektant, ač poplacen slohu své doby, hravě secesi, snažil se v poněkud předimenzované budově střízlivými secesními prvky ztlumit účín a co nejméně narušit velkorysou renesanční koncepci jihlavského náměstí.

Arnošt Kába

NAVŠTIVTE PRODEJNU

POFIS

JIHLAVA, KOMENSKÉHO UL.